

APUNTS U.D.2 CFGM GESTIÓ ADMINISTRATIVA

« EL PATRIMONI EMPRESARIAL »

1. El patrimoni. El patrimoni empresarial.

Patrimoni: És el conjunt de béns, drets de cobrament, deutes i obligacions que formen el cabdal econòmic i financer de l'empresa que farà possible que l'empresa aconseguixi els seus objectius (**Concepte jurídic del patrimoni**)

El patrimoni està format per dos grans grups:

1. De signe positiu: format pel béns i drets de cobrament a favor de l'empresa.
2. De signe negatiu: deutes i obligacions de l'empresa.

Béns: Objectes de propietat de l'empresa. Segons el Codi civil, és el conjunt de coses que són o poden ser objecte d'apropiació. Han de ser valorats econòmicament i hom podem diferenciar entre béns mobles (instal·lacions, maquinària, útils i eines, mobiliari, equips del procés d'informació, elements de transport, altri immobilitzat,...), i béns immobles (solars, magatzems, oficines, edificis, instal·lacions tècniques fabrils,..).

Drets: Facultat d'exigir per part d'una empresa el que se li deu. Són la quantitat de diners pendents de cobrament per part de l'empresa. Hi ha autors que també afegixen els diners en efectiu i en els bancs com drets que els hi dona per a comprar béns (M.A.S.) i n'hi ha d'altres que diuen que són béns directament.

Obligacions: Els compromisos de pagament per part d'una empresa d'una determinada quantitat i en un període determinat. Com per exemple, deutes a proveïdors i creditors per compres, préstecs i crèdits a entitats financeres i les aportacions al capital per part de l'empresari o socis.

$$\text{Patrimoni} = (\text{Béns} + \text{Drets}) - (\text{Obligacions})$$

2. Elements patrimonials.

El patrimoni està format per diferents elements que es denominen **elements patrimonials**.

Són el conjunt d'elements (béns, drets i obligacions) que formen el patrimoni d'una empresa que sota el punt de vista comptable reben el nom que està normalitzat al quadre de comptes del PGC que són noms d'ús comú com :

- **Caixa** :Els diners en efectiu que hi ha a l'empresa.
- **Bancs**: Diners que hi ha en els comptes bancàries.
- **Mobiliari** :Els mobles que utilitza l'empresa.
- **Elements de transport**: Els vehicles, cotxes, motos, camions i furgonetes que pugui tenir l'empresa.
- **Clients** : Diners que deuen les empreses a qui li han venut mercaderies.
- **Mercaderies** : El valor o diners invertits en la compra de productes objecte de venda posterior, així com el valor dels productes produïts per la pròpia empresa.
- **Terrenys i béns naturals** : Valor dels terrenys, finques i solars propietat de l'empresa.
- **Maquinària** : El valor o diners invertits en màquines.
- **Construccions** : Edificis propietat de l'empresa, excepte els solars sobre els que s'assenten.
- **Equips procés informació** : Els ordinadors, impressores i altres equips informàtics.
- **Efectes comercials a cobrar** : Deutes a favor de l'empresa formalitzats en efectes comercials a cobrar (L/).
- **Proveïdors** : Els deutes que té la nostra empresa per realitzar compres de mercaderies i no haver-los pagat (a crèdit).
- **Préstecs a ll/t i c/t** : Els crèdits concedits i entregats per les entitats financeres pendents de pagar per l'empresa en un termini superior a l'any (ll/t) o en un termini inferiors a l'any (c/t).
- **Capital** : Els diners que aporten els socis a l'empresa amb caràcter permanent.

NOTA : Aquesta és una petita llista de tots els elements aptrimonials especificats al P.G.C.

3. L'actiu, el passiu i el net patrimonial.

L'actiu, és el conjunt de béns i drets que té l'empresa (Patrimoni Brut).

Passiu, és el conjunt d'obligacions que té l'empresa.

Net Patrimonial, és la diferència entre l'actiu (Patrimoni brut) i el passiu-
(**PN= A - P**).

Així doncs, si una família té :

Pis = 200.000 € ; Cotxe = 25.000 € ; Deute Pis = 150.000 €
Deute cotxe = 20.000 €.

$A = 200.000 + 25.000 = 225.000 \text{ €}$

$P = 150.000 + 20.000 = 170.000 \text{ €}$

$PN = A - P = 225.000 - 170.000 = \mathbf{55.000 \text{ €}}$

FER CAS PRÀCTIC N°1

Professor : Manel Alonso

2

Curs 2009-2010

4. L'equilibri patrimonial.

Al començar o constituir l'empresa, els propietaris aporten el capital o fons propis perquè pugui començar a funcionar, per lo que es considera que l'empresa deu aquest fons.

Com resulta que el passiu ha de reflectir tot el que l'empresa deu, aquests fons propis o capital també en forma part del mateix, encara que en un altre apartat anomenat Net Patrimonial.

Per tant, el passiu reflecteix el PN que deu als propietaris, i el que deu a tercers que s'anomena exigible, fons aliens o passiu no corrent (PNC= ll/t) i passiu corrent (PC= c/t).

Sota el **punt de vista econòmic**, **l'actiu** són les concrecions materials i/o inversions, és a dir, les destinacions o aplicacions, i **el passiu**, són els orígens d'aquestes concrecions, els recursos, o les fons de finançament o les fonts d'estructura financera sense les quals no es podrien tenir els actius.

El patrimoni empresarial **sempre** ha d'estar en equilibri degut a l'igualtat :

$$\boxed{\text{NP} = \text{A} - \text{P}} \quad \text{o} \quad \boxed{\text{A} = \text{NP} + \text{P}}$$

Això significa que la variació d'una part de l'igualtat sempre ha d'implicar una variació en signe contrari de l'altra part de l'igualtat.

Sota el **punt de vista comptable** : El Patrimoni està format per un conjunt de riqueses que pertanyen a una persona física o jurídica (**Actiu**), sobre el qual incideixen una sèrie d'obligacions (**Passiu**), resultant per la diferència entre ambdós, el **Net Patrimonial**.

$$\boxed{\text{Net (N)} = \text{Actiu (A)} - \text{Passiu (P)}}$$

Aquesta equació s'anomena equació fonamental del patrimoni i es complirà sempre amb independència de l'operació econòmica que faci l'empresa.

Per exemple : Una empresa té 100 € en efectiu, els clients li deuen 3.000 €, ells deuen als proveïdors 1.100 € i al constituir l'empresa els socis o empresari individual van ficar 2.000 €.

NOM COMPTE	ACTIU	NOM COMPTE	PASSIU + NET
CAIXA	100,00 €	CAPITAL	2.000,00 €
CLIENTS	3.000,00 €	PROVEÏDORS	1.100,00 €
TOTAL ACTIU	3.100,00 €	TOTAL PASSIU	3.100,00 €

* Fer una breu explicació de com es determina el capital d'una empresa, com es crea el balanç en la constitució i el per què sempre ha de quadrar el balanç.

4.1. Les masses patrimonials.

Com ja hem dit en el concepte econòmic, el patrimoni s'agrupa en tres grans masses patrimonials (Actiu, Passiu, Net).

L'actiu està format pels béns propietat de l'empresa i els drets al seu favor, és a dir, els destins o aplicacions que s'han donat als recursos financers de l'empresa aportats per l'empresari i/o pels préstecs o crèdits rebuts.

A la vegada, l'actiu es subdivideix en :

❖ **Actiu no corrent:** Són elements que pel seu ús estan a l'empresa diversos exercicis econòmics, és a dir, que tenen una permanència superior a un any.. Exemples: mobiliari, els ordenadors, els locals...

Dins de l'actiu no corrent hi ha 2 grups:

❖ **Intangible** són elements de naturalesa intangible però valorables econòmicament. Són els programes informàtics, les patents, fons de comerç,...

❖ **Material:** Està format per elements de naturalesa tangible (es poden tocar) i que estaran a l'empresa durant molt de temps.

❖ **Inversions immobiliàries** que són les inversions en qualsevol tipus de construccions independents de l'activitat normal de l'empresa per excessos de tresoreria amb l'ànim d'obtenir rendes o plusvàlues a través de les seves alienacions.

❖ **Inversions financeres** que són inversions en instruments de patrimoni (accions) d'altres societats amb l'ànim de permanència (>1 any).

❖ **Actiu corrent :** Són els elements que s'espera vendre, consumir o realitzar (en el cas dels drets poder cobrar-los) durant un exercici econòmic. Exemples: els diners a la caixa, factures de clients pendent de cobrament...

Dins de l'actiu corrent hi ha 4 grups:

❖ **Existències.** Elements o béns que es comercialitzen o es necessiten per a poder realitzar l'activitat econòmica de l'empresa. Són mercaderies que es posen a la venda, primeres matèries, productes terminats al magatzem, envasos..

❖ **Deutors comercial- Realitzable:** Drets capaços de ser convertits en diners (disponibilitats líquides) amb

un procés diferent de la venda (drets de cobrament de vendes, efectes comercials a cobrar...).

- ❖ **Inversions financeres**: Són accions d'altres empreses que tenim a curt termini, com inversions temporals per excessos de tresoreria, convertibles en líquid fàcilment (abans també era realitzable).
- ❖ **Disponible**: Efectiu en metàl·lic, forma la tresoreria de l' empresa. En forma part els diners a un compte corrent del banc, els diners a la caixa registradora.

El passiu, està format per les obligacions que ha d'atendre l'empresa, és a dir, representa els **recursos aliens** que està utilitzant l'empresa per desenvolupar la seva activitat (préstecs, crèdits i altres).

Són elements patrimonials que signifiquin obligacions o deutes de l'empresa. Representa l'origen dels recursos financers (d' on provenen els diners). També s'anomena estructura financera de l'empresa.

Així, dins del passiu diferenciem:

- **Passiu no exigible o patrimoni net (Net Patrimonial)**: Són els recursos propis de l'empresa o deutes i obligacions internes. Són per exemple les aportacions dels socis (capital) i els beneficis no distribuïts o reserves...
- **Passiu exigible**: Són recursos aliens a l'empresa, representen les deutes i obligacions de pagament amb l'exterior. (préstecs, crèdits, factures pendent de pagament...). Hi ha 2 grups:
  - ❖ **Passiu no corrent (PNC)**: Obligacions de l'empresa a llarg termini (més d'un exercici econòmic) Per exemple un préstec amb un banc a retornar en 6 anys.
  - ❖ **Passiu corrent (PC)**: Són deutes de l'empresa que tenen una durada com a màxim igual a un exercici econòmic (1 any) En formen part els deutes amb els proveïdors, lletres de canvi a pagar en 30 dies (efectes comercials), un préstec amb una entitat financera a 9 mesos...

Així doncs, les masses patrimonials són agrupacions ordenades d'elements patrimonials que tenen unes característiques comunes o semblants.

Per exemple, la maquinaria, mobiliari, ordinadors, etc, tenen en comú que es tracta d'inversions en actius no corrents.

ACTIU	PASSIU
A) ACTIU NO CORRENT (Abans FIX/IMM.)	A) PATRIMONI NET
Immobilitzat Intangible.	Fons Propis (Capital + Reserves + Rlts)
Immobilitzat material.	
Inversions Immobiliàries.	B) PASSIU NO CORRENT (Abans Fix)
Inversions Financeres a llarg termini.	Deutes ll/t Ent.Crèdit (F.financ. Alienes)
B) ACTIU CORRENT (Abans Circulant)	Proveïdors Immobilitzat (“ “)
Existències.	
Deutors comercials (Abans Realitzable)	C) PASSIU CORRENT (Abans Circulant)
Inversions Financeres c/t (Realitzable -V.M.)	Deutes c/t Entitats Crèdit
Efectiu (Abans disponible – Caixa i Bancs)	Creditors (Proveïdors / Creditors)

NOTA : Apart de l'equivalència patrimonial quantitativa ($PN=A - P$), també hi hauria d'haver una equivalència qualitativa, en el sentit de què per exemple, l' ANC hauria d'estar finançat amb recursos financers que restin a l'empresa > 1 any, com pot ser, el P.N. i P.N.C. D'igual forma, l'A.C. hauria d'estar finançat amb el P.C. o exigible a c/t.

5. Els Comptes.

El compte és una representació gràfica de l'element patrimonial que ha de permetre observar les diferents fluctuacions o canvis durant el temps.

Segons l'element patrimonial que representi, poden ser :

- a) Comptes d'actiu : Béns i drets.
- b) Comptes de Passiu : Deutes o obligacions exigibles amb tercers (A proveïdors, bancs,..).
- c) Comptes de Net Patrimonial : Deutes o obligacions No exigibles amb tercers (A socis pel capital).
- d) Comptes de Gestió : Tots aquells que signifiquin ingressos o despeses.

La representació gràfica, col·loquialment rep el nom de **T** majúscula.

La part esquerre rep el nom de deure, la part dreta rep el nom d'haver i a la part de dalt es fica el nom o títol de l'element patrimonial que el compte representa.

Nota : El funcionament dels comptes el tractarem a fons en la pròxima unitat didàctica.

A continuació relacionem els comptes més utilitzats amb el seu nom, la codificació segons el P.G.C. i classificades per masses patrimonials, a saber :

ACTIU

A) Actiu No Corrent (ANC).

A.1. Immobilitzat Intangible.

- (203) Propietat Industrial**
- (204) Fons de Comerç**
- (206) Aplicacions Informàtiques**

A.2. Immobilitzat Material.

- (210) Terrenys i béns naturals**
- (211) Construccions**
- (212) Instal·lacions Tècniques**
- (213) Maquinària**
- (214) Útils i Eines**
- (215) Instal·lacions**
- (216) Mobiliari**
- (217) Equips de Procés de la Informació**
- (218) Elements de Transports**
- (219) Altri Immobilitzat**

B) Actiu Corrent (AC).

B.1. Existències.

- (300) Mercaderies**
- (310) Matèries Primeres**
- (321) Combustible**
- (326) Embalatges**
- (327) Envasos**
- (328) Material d'Oficina**

B.2. Deutes Comercials.

- (430) Clients**
- (431) Clients, efectes comercials a cobrar**
- (440) Deutors varis**
- (460) Acomptes de Remuneracions**

B.3. Inversions Financeres Temporals.

- (540)**
- (560)**
- (565)**

B.4. Efectiu i altres actius líquids equivalents.

- (570) Caixa, euros**
- (572) Bancs i institucions financeres**

NET PATROMONIAL

Recursos Propis.

- (100) Capital social**
- (102) Capital**
- (112) Reserva Legal**
- (113) Reserves Voluntàries**
- (1141) Reserves Estatutàries**

PASSIU

A) Passiu No Corrent (PNC).

- (170) Deutes a ll/t amb entitats de crèdit**
- (173) Proveïdors d' Immobilitzat a ll/t**
- (175) Prov. Immob.,efectes comercials a pagar a ll/t**

B) Passiu Corrent (PC).

- (400) Proveïdors**
- (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar**
- (410) Creditors per prestació de serveis**
- (465) Remuneracions pendents de pagament**
- (520) Deutes a c/t amb entitats de crèdit**
- (523) Proveïdors immobilitzat a c/t**

6. La Representació del Patrimoni.

6.1. L' inventari.

És l'enumeració de tots i cadascun dels elements patrimonials que té l'empresa en forma de llista, segons recompte físic i descriptiu valorat sempre en euros segons unes normes generalment acceptades de valoració i referits a un moment determinat.

L'objectiu final és confeccionar un document o estat d'inventari que rep el nom de balanç extra- comptable.

Es registren tots els elements patrimonials al començar l'exercici econòmic i posteriorment s'anotaran les seves variacions: vendes, compres, cobraments, pagaments... Al final s'ordena la informació per a determinar si l'empresa té beneficis o pèrdues i calcular el valor del patrimoni en un moment determinat.

6.2. El balanç inicial.